

Asia: OM082:00/2020

Kuluttajansuojan Omnibus-direktiivin täytäntöönpano sekä puhelin- ja kotimyyntisääntelyn tiukentaminen

1. Yleiset huomiot

Yleiset huomiot mietinnöstä:

Sanna Marinin hallitusohjelmaan on kirjattu toimivien oikeusprosessien ja oikeusturvan tavoitteen toteuttamiseksi puhelin- ja kotimyyntin rajoittaminen ja sääntelyn tiukentaminen kuluttajan suojaksi. Katsomme, etteivät mietinnön ehdotukset ole riittäviä haavoittuvassa asemassa olevien kuluttajien kannalta. Yhdymme Kuluttajaliiton eriävään mielipiteeseen.

2. Omnibus-direktiivin täytäntöönpano

Huomiot Omnibus-direktiivin täytäntöönpanoon liittyvistä ehdotuksista:

Puhelinmyynnissä tulisi ensisijaisesti siirtyä ns. opt-in -malliin, jossa puhelinmyyntiä saisi kohdentaa vain niihin kuluttajiin, jotka ovat ennakolta antaneet luvan puhelinmyyntiin. Vaihtoehtona voisi olla pakollinen ja tunnistettava puhelinnumeron etuliite (ns. prefix), jota kaikkien puhelinmyyjien olisi käytettävä.

3. Puhelinmyyntisääntelyn kiristäminen

3.1 Tulisiko puhelinmyyntisääntelyä kiristää?

a) Kyllä, sääntelyä tulisi kiristää.

Tarkemmat perustelut ja muutosehdotukset:

Puhelinmyyntiä koskien tulisi ottaa käyttöön opt in-malli, jossa puhelinmyyntiä saisi lain mukaan kohdistaa vain ennakkohyväksynnän antaneille kuluttajille.

3.2 Mietintöön on kirjattu kirjallista vahvistusmenettelyä koskeva pykälä (kuluttajansuojalain 6 luvun 12 a §) eri toteuttamisvaihtoehtoineen. Jos laissa säädettäisiin kirjallisesta vahvistusmenettelystä, mikä toteuttamisvaihtoehdoista olisi perustelluin?

a) Kirjallinen vahvistusmenettely ilman soveltamisalapoikkeuksia.

Tarkemmat perustelut ja muutosehdotukset:

Lainsäädäntöä tulee puhelinmyyntiä koskien muuttaa niin, että myyjän tulisi saada asiakkaalta erikseen kirjallinen vahvistus puhelimesta tehdyn sopimuksen jälkeen. Tämä vahvistaisi kuluttajien mahdollisuuksia perehtyä asiaan ja saada halutessaan tukea päätöksentekoon.

3.3 Muut huomiot puhelinmyyntisääntelyn kiristämisen tarpeesta ja keinoista:

Ennakkosuostumus soittolistalle lisäämisen edellytyksenä vahvistaisi haavoittuvassa asemassa olevien asemaa huomattavasti. Tällä hetkellä käytössä olevat kieltorekisterit ovat kuluttajille maksullisia ja huonosti tunnettuja.

4. Kotimyyntisääntelyn kiristäminen

Huomiot kotimyyntisääntelyn kiristämisestä:

Näkemyksemme mukaan kotimyyntisääntelyä on kiristettävä, jotta myös tavanomaista haavoittuvammassa asemassa olevien kuluttajien tilannetta voidaan parantaa. Setlementtiliitto kannattaa työryhmän esitystä kotimyyntin peruuttamisoikeuden laajentamisesta, jos sopimus on tehty elinkeinoharjoittajan ilman kuluttajan pyyntöä tekemän kotikäynnin yhteydessä. Kannatamme myös uusia säännöksiä elinkeinoharjoittajalle aiheutuvista seurauksista, jos elinkeinoharjoittaja laiminlyö kotimyyntissä tietojen antamisen kuluttajan peruuttamisoikeudesta. Kotimyyntissäkin olisi tarpeen turvata riittävän pitkä harkinta-aika varsinaisen ja kirjallinen vahvistus kotimyyntitilanteen jälkeen.

5. Vaikutusten arviointi

5.1 Onko uudistuksen vaikutukset arvioitu näkemyksenne mukaan oikein? Onko uudistuksella näkemyksenne mukaan huomionarvoisia vaikutuksia, joita ei ole tuotu mietinnössä esiin?

Vaikutusten arvioinnissa tulisi huomioida erityisesti heikommassa asemassa olevien tilanne. Esimerkiksi Valtaa vanhuus -verkosto nosti asiantuntijalausunnossaan Omnibus-työryhmälle esiin, miten monen henkilön vaikutusmahdollisuuksia kuluttajana on erityisesti suojeltava. Suomessa on arviolta 200 000 henkilöä, joilla tiedonkäsittely on lievästi heikentynyt, ja vuonna 2013 noin 100 000 henkilöä kärsi lievästä ja 93 000 vähintään keskivaikeasta dementiaasta (Duodecim 2021). Lisäksi Suomessa on muita aivojen sairauksia sairastavia (esimerkiksi vaikeasti psyykkisesti sairaat henkilöt) tai aivovammaisia henkilöitä (esimerkiksi kehitysvammaiset). Valtaosa näistä henkilöistä asuu omassa kodissaan (ei siis tehostetussa palveluasumisessa tai laitoksessa) ja monet heistä kaiken lisäksi yksin, kotipalvelun tai eri osoitteessa asuvan läheisensä auttamana ja tukemana. Maassamme noin 350 000 henkilöä vastaa toisen henkilön pääasiallisesta auttamisesta, kerran tai useammin viikossa, valtaosa avuntarpeesta johtuu kognitiivisen toimintakyvyn alenemasta vaadittavasta huolenpidosta.

5.2 Huomiot puhelinmyyntiä koskevan vahvistusmenettelyn vaikutuksista, ml. eri soveltamisalapoikkeuksien vaikutuksista:

-

5.3 Huomiot kotimyyntisääntelyn kiristämisen vaikutuksista:

-

6. Muut huomiot

Muut huomiot mietinnöstä:

Suomen Setlementtiliitto ry on 39 paikallisen setlementin keskusjärjestö. Setlementtityön tavoitteena on edistää yhdenvertaisuutta, moniarvoisuutta ja sosiaalista oikeudenmukaisuutta. Setlementtien työmuotoja ovat lapsi- ja nuorisotyö, kansalaistoiminta, seniori- ja vanhustyö, opinto- ja kulttuuritoiminta, monikulttuurinen työ sekä asumisen palvelut.

Särkelä-Kukko Mona
Suomen Setlementtiliitto ry